

Verdensmål 1

Afskaf fattigdom

Vi skal afskaffe alle former for fattigdom i verden.

DELMÅL 1.3
Indfør sociale sikkerhedsnet.

DELMÅL 1.4
Giv lige rettigheder til ejerskab.

DELMÅL 1.5
Opbyg modstandsdygtighed mod katastrofer.

DELMÅL 1.A
Mobilisér ressourcer for at afskaffe fattigdom.

DELMÅL 1.1
Afskaf ekstrem fattigdom.

Ekstrem fattigdom skal helt afskaffes, for alle mennesker, overalt i verden, inden 2030. Det vil sige, at ingen skal leve under den internationale fattigdomsgrænse, som p.t. er på 1,90 dollars om dagen.

DELMÅL 1.2
Halver generel fattigdom.

Inden 2030 skal andelen af mænd, kvinder og børn, der lever under de nationalt definerede fattigdomsgrænser, mindst halveres.

DELMÅL 1.B
Skab politiske rammer, der gavner fattige af begge køn.

Historien om Elisa

VERDENSMÅL 1

Afskaf fattigdom

Delmål 1.1

Afskaf ekstrem fattigdom

Elisa i guldminen

Elisa er 9 år. Hun bor i Burkina Faso i Afrika. I Burkina Faso er det meget varmt. Det kan blive helt op til 40 grader midt på dagen. Elisa bor i en lille hytte på 12 kvadratmeter sammen med sin mor, storebror og to mindre søskende. Elisas familie er meget fattig.

Foto: Kristian Lytken Lauersen

Næsten hver dag arbejder Elisa i en guldmine. Hun vasker jord, for måske er der nogle meget små guldstykker i jorden. Den jord, hun vasker, er gravet op af nogle huller, der kan være op til 20 m dybe. Det er Elisas bror, der graver jord op til hende.

Det er meget farligt at grave jord i hullerne. En dreng bliver hejst ned med et reb bundet under armene. Når han er nede i bunden af hullet, hejser man en spand ned til ham. Han fylder den med jord. Når spanden er fuld af jord, bliver den hejst op igen.

Elisa får noget af jorden i en balje. Hun hælder vand på jorden i baljen og vasker jorden forsigtigt for at se, om hun er så heldig at finde noget guld. Hun bruger 40 L vand

om dagen til at vaske jorden. Hun kan købe vandet ved guldminen, men for at spare penge tager hun vandet med hjemmefra i to store dunke. Der er 6 km hjemmefra til guldminen.

Nogen gange kan Elisa låne en cykel. Hun binder dunkene fast på cyklen, og så cykler hun de 6 km hen til guldminen. Andre gange må hun slæbe de to dunke hjemmefra de 6 km hen til guldminen.

En dag er Elisa så heldig at finde et lille stykke guld. Guldet bliver vejret på en meget fin lille vægt. Det guld, Elisa har fundet, vejer det samme som to tændstikker. Det betyder, at Elisa tjener 17 kr. Derfor kan hun i dag købe mad ved guldminen. En skål ris med grøntsager koster 3 kr.

Tit har Elisa ikke råd til at købe mad, og så må hun vente med at spise, til hun kommer hjem om aftenen.

Elisa arbejder næsten hver dag. Når hun ikke arbejder, passer hun sine to mindre søskende. Hun går ikke i skole, selvom det er gratis at gå i skole. Men familien har ikke råd til at købe en skoleuniform. De skal også selv betale blyanter og kladdehæfter. Og det har de ikke råd til.

Mød Elisa i guldminen

U-landskalenderen 2017 indeholder en lille film:

"Mød Elisa i guldminen".

I kan se den her:

<https://vimeo.com/236941155>

Fattigdom og vand

VERDENSMÅL 1

Afskaf fattigdom

Delmål 1.1

Afskaf ekstrem fattigdom

Hvor tungt er vand?

Når I har hørt historien om Elisa fra Burkina Faso, skal I undersøge, hvor meget 40 L vand er. I skal også undersøge, hvad fattigdom er.

Målet er, at I kan

- forstå, hvad fattigdom er.
- forstå, hvor hårdt nogle børn må arbejde.
- måle vandmængder.

I skal arbejde med vand og finde ud af, hvor tungt det er.

I skal prøve at opleve, hvordan det føles at være fattig.

Jeres lærer vil lave et lille eksperiment med jer.

Foto: Dorte Reuther

Foto: Kristian Lykken Lauersen

Undersøgelse

I skal fylde en dunk med 20 L vand.

Hvordan finder I ud af, hvad 20 L er?

I skal prøve at slæbe 2 dunke med 20 L vand.

Hvor meget vejer 20 L vand?

Hvor meget vand bruger I på en dag?
Toiletskyl, håndvask og drikke.

Hvor langt er 6 km?

Materialer

Vand

Litermål

Dunke, der kan rumme 20 L

Vægt

Flødekarameller

Ideer

Hvordan finder I ud af, hvor langt 6 km er?

Hvem kan slæbe 20 L 1 km?

Hvem kan slæbe 40 L 1 km?

Undersøg vandforbrug

VERDENSMÅL 1

Afskaf fattigdom

Delmål 1.1

Afskaf ekstrem fattigdom

Noter det vand, I bruger på en dag

Dato

Antal børn

I alt

I alt

I alt

FN'S 17 VERDENSMÅL

Matematikens Dag Forlaget Matematik

Størrelsen på en bolig

VERDENSMÅL 1

Afskaf fattigdom

Delmål 1.1

Afskaf ekstrem fattigdom

Hvor mange kan der bo?

I skal sammenligne jeres bolig med Elisas bolig, som er 12 m²

Målet er, at I kan

- måle med et metermål.
- tegne Elisas bolig.
- tegne jeres bolig.

I skal finde ud af, hvad en meter er.

I skal sammenligne jeres bolig med Elisas bolig.

Foto: Dorte Reuther

Undersøgelse

Byg en model af din bolig eller dit værelse.

Hvis I skal sove på yogamåtter, hvor mange kan så sove hos dig?

Byg en model af Elisas bolig, som er 12 m².

Hvor mange kan der sove på yogamåtter i Elisas bolig?

Materialer

Målestokke på 1 m og 0,5 m
Toppe til afmærkning af boliger
Yogamåtter
Eventuelt centicubes og legoklodser

Ideer

Hvis I har jeres eget værelse, hvem har så det største, og hvem har det mindste værelse.

Hvis du deler værelse med dine søskende, hvor mange m² har I så hver?

Foto: Dorte Reuther

Historien om Elisa

Klassetrin og omfang

Indskoling

Varighed 6-8 lektioner.

Elevforudsætninger

Eleverne skal have kendskab til de naturlige tal.

Eleverne skal kunne arbejde selvstændigt.

Aktiviteter

Hvis Elisa tjente 17 kr., og et måltid mad kostede 3 kr., hvor mange måltider kunne hun så købe?

Hvad med resten af familien?

Hvor meget er en liter?

Eleverne skal undersøge, hvor mange skolemælkskartoner der skal fyldes med vand for at ramme præcis en liter.

Størrelsen på en bolig

Eleverne måler deres værelse op sammen med forældrene.

Hvor mange kan der sove på gulvet i deres værelse?

Hvor mange kan der sove på gulvet i Elisas bolig?

Hvor mange fødder er en meter?

Afmærk en meter på gulvet.

Tå og hæl skal røre hinanden.

Byg værelser

Eleverne kan bygge hinandens værelser med centicubes hvor 4 stk. svarer 1 m, 2 stk. svarer til 0,5 m.

Eleverne kan bygge hinandens værelser med Legoklodser hvor en 8-klods svarer til 1 m, en 4-klods svarer til 0,5 m.

Forløb	Matematiske kompetencer	Problembehandling	Modellering	Ræsonnement og tankegang	Repræsentation og symbolbehandling	Kommunikation	Hjælpemidler
Fattigdom og vand Størrelsen på en bolig							
Matematiske stofområder							
Tal og algebra							
Geometri og måling							
Statistik og sandsynlighed							
Færdigheds- og vidensmål Kommunikation Eleven kan anvende enkle fagord og begreber mundtligt og skriftligt. Eleven har viden om enkle fagord og begreber. Geometri og måling Eleven kan anslå og måle længde, tid og vægt Eleven har viden om standardiserede og ikke standardiserede måleenheder for længde, tid og vægt samt om analoge og digitale måleredskaber.							

Vandforbrug

Eleverne kan undersøge, hvor meget vand vi bruger på en dag til at skylle WC, vaske hænder og drikke.

Foto: Dorte Reuther

Et lille eksperiment

Klassen deles i to halvdele. Den ene halvdel er rig, den anden halvdel er fattig. De rige børn får en flødekaramel, de fattige får ingen. De fattige børn sidder ved siden af de rige børn.

Flødekaramellen spises. Hvordan har de fattige børn det lige nu? Hvordan har de rige børn det?

Så er der pause.

Spørgsmål fra en fattig:

Får vi ikke en flødekaramel?

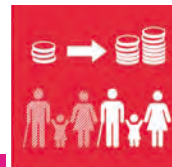
Svar: nej, du er jo fattig.

Efter pausen byttes roller.

Snak om, hvad de føler.

Havde de rige lyst til at dele deres flødekaramel med en fattig? Forsøget kan evt. udføres sådan, at de rige børn får to flødekarameller i anden omgang.

Afskaf ekstrem fattigdom

VERDENSMÅL 1

Afskaf fattigdom

Delmål 1.1

Afskaf ekstrem fattigdom

VERDENSMÅL 1

Afskaf fattigdom

Delmål 1.2

Halver generel fattigdom

Går udviklingen den rigtige vej?

I skal arbejde med data indhentet på
<https://worldpoverty.io/index.html>

Målet er, at I kan

- få viden om omfanget af ekstrem fattigdommen i verden.
- få indsigt i, hvordan udviklingen i antallet af ekstremt fattige i verden har været fra 2016 til i dag, og hvordan udviklingen forventes at være frem til 2030.

Fremstil diagrammer

I skal fremstille et søjlediagram over antallet af fattige i verden fra 2016 frem til 2030

I skal fremstille et diagram over antallet af personer, som ikke har opnået målet at komme ud af fattigdommen som forventet. (OFF TRACK)

Materialer

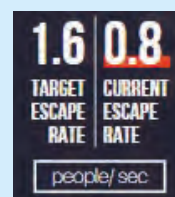
Computer
Internet

Undersøgelse

Hvor stor en procentdel forventes antallet af ekstremt fattige i 2030 at være i forhold til antallet i 2016?

Hvor mange personer pr. dag forventes at slippe ud af fattigdommen i henholdsvis 2016, 2019 og 2029? (TARGET ESCAPE RATE)

Verdens fattigdom

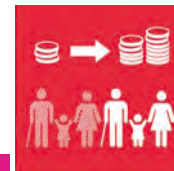

VERDENSMÅL 1

Afskaf fattigdom

Delmål 1.1

Afskaf ekstrem fattigdom

VERDENSMÅL 1

Afskaf fattigdom

Delmål 1.2

Halver generel fattigdom

Hvor er der ekstrem fattigdom?

I 1990 var der omkring 1800 millioner ekstremt fattige mennesker i verden, i dag er antallet faldet til ca. 740 millioner.

Antallet af ekstrem fattige- (millioner)

Region	1990	1993	1996	1999	2002	2005	2008	2011	2013	2015
Østasien og Stillehavet	987,1	902	712,9	695,9	552,5	361,6	292,8	169,6	73,1	47,2
Europa og Centralasien	13,3	23,4	33,8	36,7	27,6	22,9	13,3	9,8	7,7	7,1
Latin Amerika og Caribien	62,6	61,3	67,7	69,7	63,2	54,9	39,9	33,8	28	25,9
Mellemøsten og Nordafrika	14,2	16,6	15,3	10,6	9,4	9,4	8,8	9,2	9,5	18,6
Sydasien	535,9	542,1	518	534,4	554,3	510,4	467	328	274,5	216,4
Subsaharisk afrika	277,5	327,3	350,7	376,1	398	387,7	396,4	406,4	405,1	413,3
Total regioner	1890,6	1872,7	1698,4	1723,4	1605	1346,9	1218,2	956,8	797,9	728,5
Resten af verden	4,3	4,9	4,9	5	4,9	5,3	5,1	6,2	6,4	7,3
Verden	1894,9	1877,6	1703,3	1728,4	1609,9	1352,2	1223,3	963	804,3	735,8
Befolkningstal verden	5284,9	5542,9	5792,6	6038,1	6276,8	6517	6763,7	7012,8	7182,9	7355,2

Kilde: <https://openknowledge.worldbank.org/bitstream/handle/10986/30418/9781464813306.pdf>

Målet er, at I kan

- få viden om, hvor i verden ekstrem fattigdom er størst.
- få indsigt i, hvordan udviklingen i antallet af ekstremt fattige i verden har været siden 1990 i de forskellige regioner.

Fremstil diagrammer

I skal arbejde med data indhentet fra worldbank.org.

I skal fremstille cirkeldiagrammer over fattigdommen i forskellige regioner i verden i f.eks. 1990 og 2015.

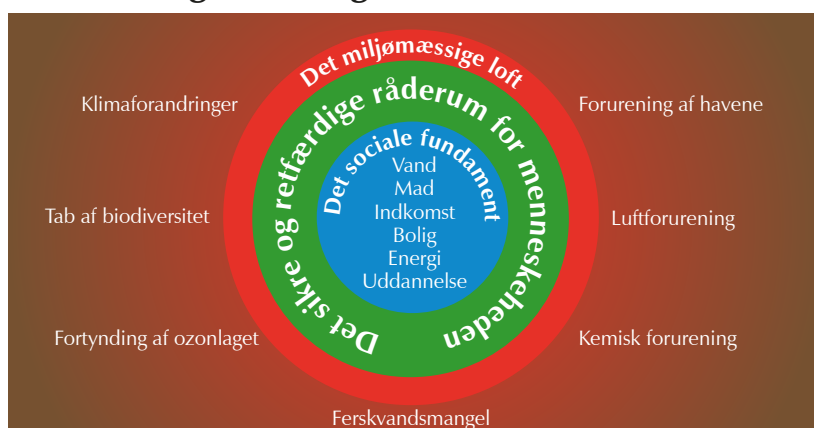
I skal fremstille søjlediagrammer over de enkelte regioners udvikling fra 1990 til 2015.

Materialer

Computer
Internet

Det sikre og retfærdige råderum

Undersøg

Hvilken verdensdel har haft det største procentvise fald eller stigning i antallet af ekstremt fattige?

Sammenlign jeres cirkeldiagrammer over fattigdom fra 1990 og 2015.

Beregn den procentvise fattigdom i verden for de enkelte årstal.

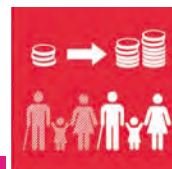
Tal om diagrammet

Mellem det sociale fundament og det miljømæssige loft ligger **Det sikre og retfærdige råderum for menneskeheden**.

Diskuter, hvad der sker, når flere kommer ud af fattigdom og vil leve som os. Hvilke miljømæssige konsekvenser vil det få? Hvilken løsning kan I finde på problemet?

Lærervejledning

VERDENSMÅL 1

Afskaf fattigdom

Delmål 1.1

Afskaf ekstrem fattigdom

VERDENSMÅL 1

Afskaf fattigdom

Delmål 1.2

Halver generel fattigdom

Afskaf ekstrem fattigdom

Klassetrin og omfang

Mellemtrin og udskoling.

Varighed 4-6 lektioner.

Elevforudsætninger

Eleverne kan arbejde selvstændigt.

Eleverne kan aflæse og indsætte data i regneark.

Aktiviteter

Eleverne skal diskutere "Det sikre og retfærdige råderum", som illustrerer de problemer, der kan opstå, når så mange mennesker som muligt skal rykke ind i "Det sikre og retfærdige råderum for menneskeheden".

Ekstra

Lad eleverne undersøge, hvad de kan købe for 10 kr. for at opretholde en husholdning.

Procentvis fattigdom

Hvor mange procent af verdens befolkning, der er fattige, kan findes på

<https://worldpoverty.io/index.html>

I 2016 udgjorde de fattige ca. 10% og i 2030 regner man med ca. 5 %.

Befolkningstallet i 2016 er ca. 6,4 mia. og i 2030 ca. 8,6 mia.

Forløb	Matematiske kompetencer	Problembehandling	Modellering	Ræsonnement og tankegang	Repræsentation og symbolbehandling	Kommunikation	Hjælpemidler
Afskaf ekstrem fattigdom Hvor er der ekstrem fattigdom?							
Matematiske stofområder							
Tal og algebra							
Geometri og måling							
Statistik og sandsynlighed							
Færdigheds- og vidensmål Hjælpemiddel Eleven kan vælge hjælpemiddel efter formål. Eleven har viden om forskellige digitale værktøjer. Statistik og sandsynlighed Eleven kan undersøge sammenhænge i omverdenen med datasæt. Eleven har viden om metoder til undersøgelse af sammenhænge mellem datasæt, herunder med digitale værktøjer.							

Ideer

Et lille eksperiment

Lad 20 elever hver trække en centicube i en pose med 20 centicubes, hvor 2 (fx røde) ud af de 20 centicubes symboliserer procentdelen af fattige i 2016.

Lad herefter 20 elever hver trække en centicube i en pose med 20 centicubes, hvor 1 (fx rød) ud af de 20 centicubes symboliserer procentdelen af fattige i 2030.

Tal med eleverne om, hvorfor antallet af fattige kun er faldet fra ca. 643 mio (10%) til 434 mio (5%) i samme periode og ikke det halve, som deres lodtrækning viser.

